

MARJO LEBBE VERRUILDE HAAR DIERENARTS-
CARRIÈRE VOOR EEN KUNSTENAARSBESTAAN

Het onbegrepen paard op doek

Marjo Lebbe is een vrouw met een missie. Via haar kunst geeft ze de onbegrepen paarden uit haar dierenartsencarrière een stem. Afgelopen zomer ruilde ze haar dierenartsleven in voor een andere droom: ze werd fulltime kunstenares, een zelfbewuste en intuïtieve keuze omwille van haar gezondheid.

Als dierenarts hielp Marjo paarden door écht te zoeken naar de onderliggende oorzaken van problemen. Dit is een zorgverlening die verder gaat dan het aanbieden van symptoombestrijding. "Een shift die noodzakelijk is in de paardenwereld", aldus Marjo.

GEMENGDE GEVOELEN

Haar paardenliefde kreeg Marjo al heel vroeg mee van haar moeder. Door haar grote liefde voor wetenschap en paarden, koos ze voor de studie diergeneeskunde. Ze kijkt hierop terug met gemengde gevoelens: "Ik hoop op een toekomst waarbij studenten en startende dierenartsen niet bij start gemanipuleerd worden om onzeker of hard te worden in de job. Met het nijpende tekort aan dierenartsen in België, is het waarschijnlijk tijd om alle noden van de sector onder de loep te nemen. Cijfers vertellen ons dat slechts 30% van de studenten slaagt in het eerste jaar en dat één op de drie dierenartsen binnen vijf jaar stopt door slechte werkvoorwaarden. In cijfers schuilt vaak een waarheid die niet gezien wil worden."

ZELFZORG

Marjo heeft het vooral over de jaren met een chronisch slaaptekort door een werkrooster van 80 uren per week en het lage loon. "Om die reden nam ik vrij snel de beslissing om in Nederland aan de slag te gaan. Daar vond ik aansluiting in een praktijk voor tandheelkunde en orthopedie voor paarden. Zo kwam er meer balans tussen werk en privé. En het gaf me de gelegenheid om zelf vaker paard te rijden en te aquarellen. Ik kreeg ruimte voor zelfzorg: een taboe onder dierenartsen. Collega's kunnen elkaar af en toe het gevoel geven dat ze 'beter' zijn, omdat ze weinig slapen en eten. Maar niemand kan oneindig doorgaan."

SELECTIEF BLIND

Als dierenarts zag Marjo veel paarden die goed verzorgd worden, maar desalniettemin ongelukkig zijn: "Veel eigenaren denken dat wat zij doen het beste voor het paard is, alleen omdat ze veel geld aan het dier uitgeven. Helaas lijken we allemaal selectief blind te zijn voor de chronische stress die paarden ervaren en ons dagelijks tonen. Aan de basis van chronische stress ligt meestal één van deze factoren; te weinig ruwvoer, te weinig sociaal contact of te weinig vrijheid om te bewegen." Die manier van omgaan met paarden is voor Marjo niet meer aanvaardbaar. Het bracht haar veel frustratie: "Als dierenarts heb je een voorbeeldrol. Het is niet altijd makkelijk om eerlijk te zijn tegen klanten. Een onverwachte waarheid adviseren is spannend, maar exact wat veel ruiters nodig hebben; het kan allemaal een stuk diervriendelijker."

VAN FRUSTRATIE NAAR KUNST

De frustratie van Marjo, die voortvloeit uit haar carrière als dierenarts, vindt een plek in haar kunst. "Van kinds af aan kon ik terecht in het atelier van mijn grootvader. Daar leerde ik het geduld en de techniek om met aquarelverf de mooiste schilderijen te maken." Via haar schilderijen staat Marjo nog steeds in contact met haar grootvader. Voor haar voelt het alsof hij vol vertrouwen over haar schouder meekijkt naar haar creaties. "Achter elk van mijn werken hangt een verhaal. Een verhaal over mijn eigen weg in het leven, of een verhaal over een paard uit mijn dierenartscarrière. Alle onbegrepen paarden uit mijn carrière als dierenarts krijgen zo een plek."

EMOTIES AAN DE MUUR

Ondertussen heeft Marjo een eigen atelier, hangen haar werken in galerijen en vindt de kunst internationaal een thuis. Als kunstenares helpt Marjo natuur- en paardenliefhebbers om dichterbij de natuur en hun paarden te komen. Elk werk is een verhaal om verbinding en inzicht te brengen. Vele van haar werken bergen een emotie of gevoel van de eigenaar. Marjo: "Door te connecteren met het werk, geeft het mensen de gelegenheid om eigen emoties een plek te geven. Ze hangen dan letterlijk aan de muur. Voor veel mensen helpt dit een gemis of belangrijke levensgebeurtenis te dragen."

STOUTE PAARDEN?

Als dierenarts deed Marjo regelmatig consultaties voor paarden met 'ongewenst' gedrag. Marjo: "De waarheid is dat er geen vervelende of stoute paarden bestaan. Ze worden gewoon niet begrepen en gaan zich uiten op manieren die eigenaars als vervelend of stout ervaren. Maar ongewenst of vervelend gedrag bij een paard is niet normaal. Bij mensen ook niet trouwens. Een paard met ongewenst gedrag kun je helpen door het vaker te observeren. Als je jouw observaties zou noteren, krijg je meer inzicht in wat je paard je wil vertellen en kan je met hulp van een begeleider aan de slag om je paard te helpen. Het is tijd om te stoppen met denken en zeggen dat het de schuld van het paard is. Jouw paard is vervelend, moeilijk om te rijden of supersterk. Dat is enkel jouw oordeel als ruiter of eigenaar. Bekijk dit gedrag als een taal. Ze willen je simpelweg iets vertellen. Wil je leren communiceren met je paard? In het boek 'Paardentaal' van Sharon Wilsie vind je nuttige informatie en tips. Een aanrader!"

Tien signalen van chronische stress bij paarden die Marjo als dierenarts vaak tegenkwam

1. Overmatige en terugkerende nervositeit of steeds geen rust vinden en snel wegschieten, dit kan overal zijn: in de stal, op de poetsplaats, tijdens het rijden, in de wei,...;
2. Stereotiep gedrag zoals luchtzuigen, kribbelbijten, weven, rondjes lopen;
3. Van je weglopen in de wei, niet gevangen willen worden, achterhand naar je toedraaien als je aan komt;
4. Voernijd tegenover de buur op stall - beeld je in dat je maanden of jaren naast iemand moet staan die je niet leuk vindt of dat je steeds je eten moet verdedigen omdat je te weinig krijgt;
5. Steeds oren plat leggen bij aanraking of aansingelen;
6. Stampen/bokken naar been of zweep tijdens het rijden (dit duidt op pijn en/of onbegrip);
7. Mond openen of tong uitsteken tijdens het rijden zonder medische oorzaak (dit is altijd stress, meestal door pijn)
8. Apathisch gedrag: teruggetrokken gedrag, weinig sociale interactie met mensen of paarden;
9. Fysieke symptomen: dofte vacht, terugkerende diarree of koliek, terugkerende spierspanning of stijfheid of prestatievermindering;
10. Subtiële signalen zoals opgetrokken, gerimpelde neusgaten en strakke mond, gerimpelde wijde ogen gepaard met weinig knipperen en steeds hoog gedragen hoofd.

Marjo Lebbe: 'Zaki'